

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars.

Secr. G. D. DUURSMA, LEEUWARDEN, Achter de Hoven 114bis

Eenige Echinocereussen ter afwisseling.

De *Echinocereussen* vormen een plantengroep, welke, hoewel zij ons allen bekend is, in de verzamelingen vrij spaarzaam wordt aangetroffen. En dat zeer ten onrechte, want juist in deze groep vinden wij materiaal, dat elke liefhebber voor verfraaiing zijner verzameling noodig heeft. Men mag aannemen dat ieder die een collectie cactussen en vetplanten bijeenbrengt een tweeledig doel nastreeft. Bekoren hem aan de eene zijde de bijzondere gestalten zijner planten en legt hij er zich op toe deze vormen in al hare schoonheid te doen uitkomen, aan de andere zijde zal hij zich zooveel mogelijk beijveren en alles in het werk stellen tot het verkrijgen der schoone bloemen. Nu kunnen beide wenschen niet immer te zamen gaan, doch in het geslacht *Echinocereus* vinden wij toch vertegenwoordigers, welke aan beide gestelde voorwaarden voldoen.

Niet alleen zijn de vormen hoogst interessant, doch ook de bloemen, welke zij ons bij goede behandeling geven zijn èn door hunne fraaie kleuren èn door hunne grootte, van bijzondere bekoring. Zij kunnen in dit opzicht gerust met de andere cactussen wedijveren.

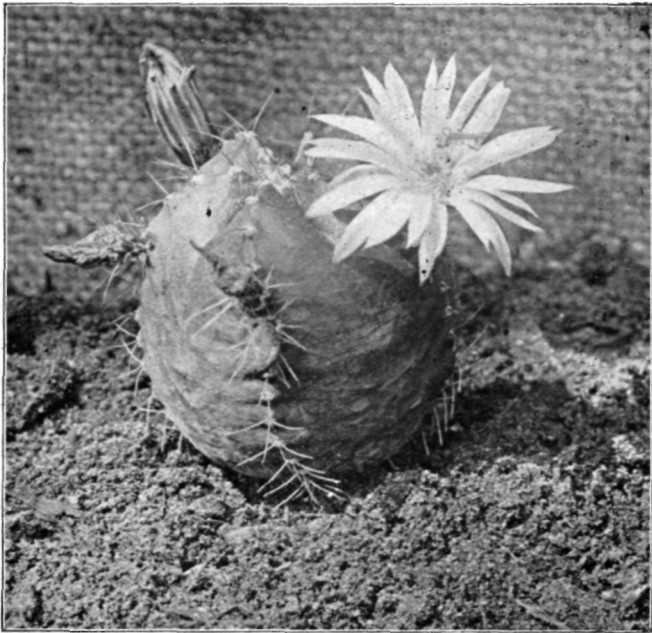
Toch is dit niet de eenige reden, waarom deze planten onze volle belangstelling verdienen. Slaat men een der vele werken over onze planten open dan vindt men alras de opmerking, dat een goed liefhebber zal trachten verscheidenheid in zijne verzameling te brengen. Voorop moet altoos staan een geheel te vormen, dat het oog bekoort, dan eerst blijkt de ware liefhebberij.

Nu wordt een verzameling, bestaande uit vertegenwoordigers der *Echinocactussen* of *Mamillaria's* alleen, spoedig eentonig, er moet dus getracht worden aan dit euvel tegemoet te komen. Men wil, uit schoonheidsgevoel meer afwisseling der planten, men wil, als men de planten beziet, tevens den indruk van een schoon geheel genieten en dit kan men niet, als de planten, hoe ze ook in onderdeelen verschillen, toch in hoofdzaak één vorm bezitten.

Keuze is daarvoor ruimschoots voorhanden, elk zoekt dit op zijn manier te bereiken. Zoo zien wij bij de één vertegenwoordigers van andere geslachten der Succulenten in de verzameling geplaatst, eenige *Aioe's*, *Gasteria's* of *Haworthia's*, terwijl andere, zich bij de cactussen houdende, het doel trachten te bereiken

door het kweeken van *Cereussen* of *Opuntia's*. Elk dezer manieren heeft zoo zijne eigene bezwaren, zoowel als voordeelen. Bepaalt men zich tot de vetplanten, welke zeer decoratief aan doen, dan is daar het bezwaar dat zij anders behandeld willen zijn als onze cactussen, vooral wat het water geven betreft. Bij hun is toch op dit punt de grootste voorzichtigheid geboden, want enkele droppels water, welke tusschen de bladeren blijven hangen, kunnen een spoedig sterven veroorzaken. *Cereussen* en *Opuntia's* hebben dit bezwaar niet, zij kunnen afwisseling genoeg teweeg brengen, doch bij goede behandeling worden zij spoedig te groot voor onze, toch meestal kleine, ruimte. En deze planten moeten juist groot zijn, wil hunne schoonheid goed uitkomen. Daarbij dienen wij ook niet te vergeten, dat de kans om bloemen te zien bij *Cereussen* of *Opuntia's* bijna uitgesloten is.

Voor hen, die nu toch de zoo noodige afwisseling willen bereiken, zonder zich van vetplanten of *Cereussen* te bedienen, is echter

Echinocereus Knippelianus Liebn.

(foto J. M. v.d. Houten, cliché welwillend door „Floralia“ beschikbaar gesteld.)

bij de *Echinocereussen* wel iets te vinden, wat voor hun doel geschikt is. Bij deze toch wordt de zuilvorm der *Cereussen* aange troffen, doch niet zoo hinderlijk hoog, en, daar deze planten zich gaarne spoedig vertakken, dus meer of minder een struikvorm aannemen, krijgt men een zeer fraaie afwisseling met de bolvorm der *Echinocactussen* of *Mamillaria's*.

Niet alle *Echinocereussen* zijn hiertoe geschikt, want er zijn ook onder hen soorten die niet of slechts hoogst zelden den vertakten vorm aannemen. Geheel stilzwijgend willen wij ze echter niet voorbijgaan, want in de eerste groep, de doornlooze, vinden wij de *Echinocereus Knippellianus*, *pulchelles* en *ornatus*, waarvan de eerste twee nog wel te bekomen zijn en zeer gaarne door de liefhebbers gekweekt worden.

Ook de tweede afdeeling der *Echinocereussen*, de rechtstandige,

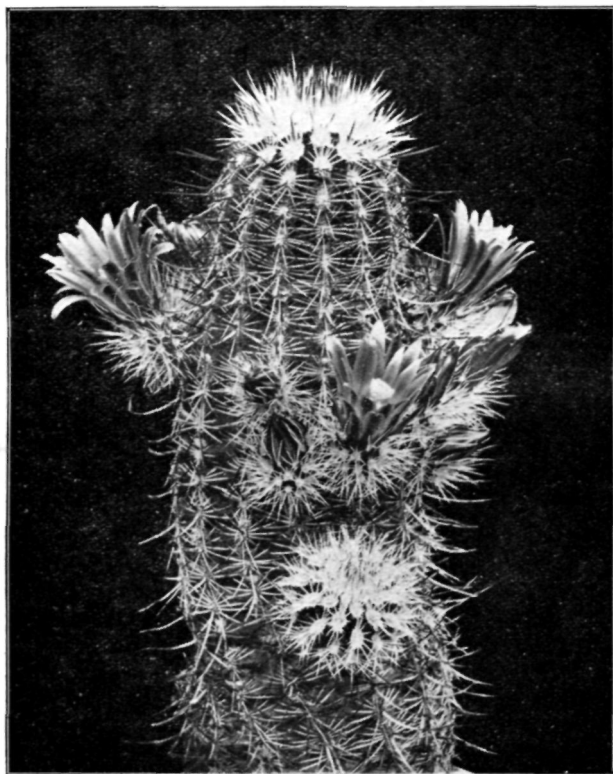
Echinocereus pectinatus caespitosus K. Schum.
(cliché welwillend door „Floralia“ beschikbaar gesteld.)

moeten wij uitschakelen. Zij vertakken zich zeer spaarzaam en blijven zeer lang rechtop groeien. Ook in deze afdeeling zijn

schitterende exemplaren voor den verzamelaar te vinden, want *Echinocereus pectinatus*, *dasyacanthus* en *chlorantus* zijn door hunne bedooring gaarne geziene gasten.

De derde groep, de *Prostati*, de in hun vaderland langs den grond groeiende, is eigenlijk de afdeeling waarvoor ik hier uwe aandacht vraag.

Alle planten dezer groep hebben de eigenschap om, door het vormen van nieuwe spruiten als een struik uit te groeien, en zoo hier en daar geplaatst tusschen de verzameling kleine en grootere bollen, geven zij een prachtige afwisseling voor het oog. Over het algemeen vragen de *Echinocereussen* voor hunne behandeling

Echinocereus chlorantus Rümpl.
(cliché welwillend door „Floralia" beschikbaar gesteld.)

weinig zorg, zijn eigenlijk gemakkelijk in het kweeken. Houdt men ze des winters droog, dan schrompelen de leden in, deze behandeling wordt door sommige kweekers aanbevolen teneinde het bloemzetten te bevorderen, doch mooier worden de planten er niet op. Wie dus prijs stelt op frisch uitzierende, schoone plan-

ten, doet wel zijn *Echinocereussen* zelfs in den winter niet te droog te houden.

In den zomer kunnen zij veel vocht verdragen. Men kan direct zien of er gebrek is, daar dan de leden slap worden en buigen. Bij voldoende vocht zijn ze echter altoos vol en is de huid zonder rimpels.

Het plantenweefsel der *Echinocereussen* is lossler, weeker en wateriger als dat der overige cactussen en daardoor valt het gebrek aan vocht bij hen spoedig op.

Ze kunnen ook in den winter vrij goed tegen koude en een plaatsje voor vorst beschut, met een hoogste temperatuur van $\pm 5^\circ$ Celsius is voor hen voldoende. Eén ding moeten wij echter bij hen niet vergeten, geldt het toch voor alle cactussen dat het ware kinderen van het licht zijn, bij hun is dit nog bijzonder het geval. Men kan de *Echinocereussen* nimmer te veel licht en zon geven, want dat is voor hem een levensbehoefte. En als dan het voorjaar komt, de planten oud en sterk genoeg zijn, dan verschijnen als eerste teekenen der bloem de kleine wollige pluisjes aan de doornbundels. Vol belangstelling wordt het proces gevolgd, want niet altoos zet zoo'n pluisje door, maar als het zwelt is men vol verwachting, want men weet, de bloem der *Echinocereussen* is niet alleen vrij groot, doch ook tevens verbazend mooi van kleur.

Deze bloemen hebben allen één kenmerk gemeen, de stijlen der stampers zijn altoos helder groen van kleur, wat bijzonder fraai teekent.

Echter, wij moeten bij de *Echinocereussen* niet te vroeg op bloemen rekenen, enkele soorten zijn daarin vrijgevig, doch meerdere soorten zijn zeer moeilijk te bewegen bloemen voort te brengen. Zij hebben dit met vele andere cactussen gemeen, doch wij zouden ze daarom toch niet uit onze verzameling willen missen. Mogelijk dat sommige liefhebbers dit als een bezwaar gevoelen, maar laten zij bedenken dat *Echinocactus Grusonii* of *Leninghausi*, dat *Pilocereus Strausii* of *Cephalocereus senilis* voor ons ook slechts als plant waarde hebben daar wij hunne bloem wel nimmer zullen zien, en toch, wie onzer wil ze niet bezitten? De enkele namen, door ons genoemd, kunnen nog met vele andere aangevuld worden, maar zoo hopeloos als met deze is het met de *Echinocereussen* nog niet gesteld, bij goede behandeling zal succes zeker niet uitblijven.

De vermeerdering der *Echinocereussen* geschiedt het meest door afnemen van enkele der talrijke spruiten. Men kan ze ook zaaien doch afgezien van de langere tijdsduur, zijn daar ook andere hindernissen. Mogelijk was mijne behandeling niet goed, veel resultaat van zaaien heb ik niet gehad. In '24 zaaide ik 10 korels *pectinatus* uit, waarvan 2 opkwamen en nu nog één in mijn bezit is. Dit jaar herhaalde ik de proef en wel met de volgende soorten en het vermelde resultaat:

chloranthus 10 zaden, geen op; *rigidissima* 30 zaden, twee op; *polyacanthus* 10 zaden, 1 op; *viridiflorus* 10 zaden, 3 op;

Salm Dijckianus 25 zaden, 14 op (zelf gewonnen). Dit resultaat is dus niet erg bemoedigend, doch het feit dat van door mij zelf gewonnen zaad meer als 50 pCt. opkwam, terwijl van het gekochte zaad bijna niets opging, doet mij toch denken dat er mogelijk wel iets aan dat zaad niet in orde was.

Het snijden van stekken gaat bij de *Echinocereussen* zeer gemakkelijk, daar de spruiten slechts met kleine vlakken aan de moederplant verbonden zijn. Men behandelt ze op de gewone wijze, eerst de snijwond laten drogen, daarna in zanderige aarde planten. Toch gaat dan het bewortelen niet snel en zal dit beter gelukken als men van de stekken een schijfje aan de onderzijde wegsnijdt en ze daarna laat opdrogen.

Wij willen nu nog enkele aanbevelenswaardige soorten vermelden, welke bij goede behandeling ware sieraden voor elke verzameling zijn.

In de 1e plaats noemen wij dan *Echinocereus Scheerii*, welke opgroeit met stammen van 15 tot 25 cM. lengte en $2\frac{1}{2}$ à 3 cM. dikte. Is de plant goed gekweekt dan blijven de stammen vrijwel rechtop, bij minder goede behandeling buigen zij zich ter aarde. De doornbundels dezer plant staan op zeer kleine verhoogingen der ribben. Elke bundel bestaat uit zes randdoorns van 5—10 mM. en 1 middendoorn van $1\frac{1}{2}$ cM. Deze hebben een bruine kleur. Gewoonlijk heeft de zuil 10 ribben. De *Scheerii* is een goede bloeier met een bloem van 7 cM, diameter en pl.m. 10 cM. lang. Vijf à zes dagen geeft zij ons het genoeg die bloem te zien, welke van een fraaie rose kleur is. In de bloeitijd is het geraden een stokje bij de stam te binden daar deze dan zeer slap wordt.

2e *Echinocereus Salm Dyckianus* doet ons in alle opzichten denken aan de voorgaande, doch dan in zwaardere vorm, daar de leden hier een dikte van 4 à 5 cM. bereiken. Het aantal ribben is 7 of 8. Bij jonge planten is tusschen deze soort en de *Scheerii* zeer weinig verschil te bespeuren. Meer verschil is er echter in de bloem welke 6 cM. groot is en van een bijzonder fraaie oranjekleur. Ook deze plant is vrij gemakkelijk tot bloeien te brengen.

3 *Echinocereus Berlandieri* is een plant, waarvan de afzonderlijke stammen slechts tot $1\frac{1}{2}$ cM. dik worden bij een lengte van 20 à 25 cM. zoodat ze al spoedig tot op den grond doorbuigen als ze niet opgebonden worden. De stammen hebben meestal 5 ribben en de doornbundels staan weder op extra verhoogingen dier ribben. Elk zoo'n bundel is samengesteld uit 7 randdoorns van geelbruine kleur en één middendoorn van pl.m. 2 cM. lengte met donkerder punt. Ze geeft ons een ros w bloem met purperachtige gloed en heeft de zeer waardeerbare eigenschap rijkelijk te bloeien.

4 *Echinocereus leptacanthus* doet ons wat de lengte en dikte der stammen betreft aan de *Berlandieri* denken, doch wegens hare bedoorning is ze direct te herkennen. Hier toch zien wij

de ribben der plant zich spiraalsgewijs voortzetten, zoodat de geheele stam gedraaid is. Ook missen wij de verhevenheden waarop bij de *Berlandieri* de doornbundels staan, terwijl tenslotte de doornen zelf zeer kort zijn. De stammetjes doen zich dan ook zeer glad voor.

Ze geeft een bloem van 8 cM. groot, fraai lila rood met lichter middengedeelte.

5 *Echinocereus procumbens*. Nog een plant met stammen van $1\frac{1}{2}$ cM. en 20 à 25 cM. lengte, nog meer gelijkend op de *Berlandieri*, waarmede zij zeer vaak verward wordt. Als sierplant zeer mooi, daar ze zeer druk vertakt en hare licht- tot donkerbruine randdoorns zeer schoon uitkomen. Als bloeier echter minder geschikt, daar ze hierin beduidend bij de *Berlandieri* achterstaat. Hare bloem is 10 cM. groot en van steenroode kleur.

6 *Echinocereus Blankii* bezit weder een meer stijvere vorm, daar de zuiltjes hier bij een gelijke lengte tot 3 cM. dik worden. De 6 ribben zijn zeer gebult ter plaatse van de doornbundels, zoodat de stam zeer onregelmatig wordt. Zeven à acht randdoorns en 2 à 3 middendoorns van licht- tot donkerbruine kleur, vormen een doornbundel, waarbij zich meestal de eigenaardigheid voordoet dat één der middendoorns beduidend langer is en omlaag wijst. De fraaie kleur der doorns, maakt de *Blankii* tot een zeer gewilde plant. De bloem is purperrood en pl.m. 7 cM. groot.

7 *Echinocereus eneacanthus* is een druk vertakkende plant, welker stammen een lengte van 30 cM. bij een dikte van 3 à $3\frac{1}{2}$ cM. verkrijgen. Zij willen zich spoedig op de aarde leggen en men moet, om ze mooi te houden, hun de noodige steun verschaffen. Haar 5 of 6 ribben zijn op de doornbundels zeer gebult en elke bundel bestaat uit 8—10 stralend uitstaande randdoorns van $1\frac{1}{2}$ à 2 cM. lengte en een middendoorn van 3 cM. lang. De nieuwe doorns zijn lichtbruin getint, doch al spoedig worden zij wit. In het bloeien is zij zeer traag en de plant moet vrij oud zijn, wil ze bloem geven. De bloem is rood tot violetrood van kleur en pl.m. 7 cM. groot.

Als laatste willen wij nog vermelden:

8 *Echinocereus Ehrenbergii* welke wij als een herhaling der vorige plant kunnen beschouwen, doch van zwaarder vorm. Bij de door ons gekweekte planten worden de doornen niet wit, doch glasachtig geel. Van importplanten zijn deze doorns donkerder gekleurd. Ze moet speciaal gehouden worden om de plant zelve, want ware reuzenplanten vertoonen nog geen spoor van bloemzetting. Dit is zeer jammer daar hare bloem zeer groot en van een bruin violette kleur moet zijn. Een goed gekweekte plant heeft echter reeds zeer veel decoratieve waarde.

Meerdere soorten wil ik niet noemen, daar ik voldoende materiaal heb aangevoerd om de verzamelaars in de gelegenheid te stellen afwisseling in hunne collecties aan te brengen. Het tus-

schen de overige cactussen plaats en van enkele planten uit het geslacht *Echinocereus* zal hun nimmer berouwen.

Zwollekerspel, Sept. '26.

F. VOORWINDE.

Echeveria metallica. Nutt.

(Vereenvoudigde Spelling).

Een mooie afbeelding van deze plant heb ik nog niet kunnen vinden. In het Sukkulenten-nummer van „Floralia” van 9 Junie 1922, staat een tekening, die tegenwoordig niet meer voldoet en in „Floralia” van 27 Junie 1924 staan foto's van twee kamer-tuintjes, waarop men een *Echeveria metallica* ontdekken kan.

In de lektuur wordt de plant ook niet ruim bedeed. „De vetplanten”, door J. J. Verbeek Wolhuis, geeft op bladz. 37 zes en een halve regel. We zien daar dat de eigenlijke naam *Echeveria gibbiflora* is en *metallica* een variëteit.

Een paar jaar geleden kreeg ik een jong plantje met een rozet van ongeveer 7 cM. Het groeide goed, verloor in de winter, een paar van de onderste bladeren, maar in 't voorjaar haalde het weer geheel op.

De volgende winter weer dezelfde geschiedenis, zodat het een lang stammetje werd, wel wat hoog en kaal voor het mooi.

Een tuinbaas zei me : „Stek de kop maar, haal de plant uit de pot, schud de wortels eens uit, pot ze dan weer op, dan zal ze wel weer uitlopen”.

't Is gebeurd. De kop werd gauw weer een aardige plant. Aan de oude stam kwamen bij de overgebleven bladeren spoedig enige zijspruiten, die toen ook gestekt werden.

Op de markt in Deventer kocht ik een heel jong exemplaar, omdat het bloeide. Ik werd er om uitgelachen : „Nu hebben ze je beet, 't is een stuk bloemstengel, dat opgepot is”, 't Liep echter goed af. Het bloeide door en groeide door en het gaf verscheidene zijspruiten, die me weer nieuwe plantjes leverden.

Zo kon ik dezen zomer verschillende kennissen met een *metallica* plezieren.

Bladstekken heb ik ook geprobeerd. Er staan er nu twee met een rozetje van een paar cM., echte miniatuurplantjes. Ik zeg dus niet, dat het mislukt is, maar het moet een volgend jaar nog eens overgedaan worden, want het zal toch wel beter kunnen.

In de prijscourant van Haage vond ik ook zaad opgegeven, dat is dus ook wat voor het volgende jaar.

Bloemisten hebben ze natuurlijk mooier. Er werd mij als bestelgoed per spoor uit Utrecht als geschenk een groot exemplaar gestuurd. Zorgvuldig ingepakt, zoals vaklui dat kunnen, hadden twee onderste bladeren toch nog een knak gekregen. Op 't oogenblik heeft deze plant een bloemstengel van meer dan een halve meter. Als ze eerstdaags naar binnen moet, raken we er mee verlegen.

Drumpt bij

Tiel.

B. TH. KRABBENDAM.

Aanmerking. Hoewel *E. metallica* wel uit bladstek te kwee-

ken is, toch verdient deze vermeerderingsmethode geen aanbeveling, daar het te lang duurt. Gemakkelijker gaat het door de bloemstengel, direct na den bloei, in eenige stukken te snijden en deze als stek op te potten. In de oksels der zich daaraan bevindende blaadjes, ontstaan gemakkelijk nieuwe plantjes, welke een volgend voorjaar afzonderlijk kunnen worden opgepot.

G. D. D.

Opuntia Emoryi Eng.

Werkelijk ideale *Opuntia's*, welke een gedrongen groeiwijze hebben, daarbij mooi gedoord zijn en bovendien fraai bloeien, treft men zelden aan. Wij herinneren ons, dat wij jaren geleden, toen wij nog uitgebreider verzameling bezaten, zulk een plant de onze mochten noemen. Het was de hierbij afgebeelde *Opuntia Emoryi* Eng., zoo genoemd naar W. H. Emory, die in 1848 een reis naar Californië maakte.

Deze *Opuntia* heeft een struikvormige groeiwijze; de knotsvormig-cylindrische leden worden in den regel niet langer dan 15 à 20 cM. en zijn afwaarts gericht. Op de areolen ontwikkelen zich, behalve de gele glochiden, de gewone ongeveer 1 cM. lange dunne bruinachtig-witte randdoorns, ten getale van 10 tot 20; verder 5 tot 9 bruine kantige middendoorns, waarvan de bovenste tot 6 cM. lang wordt, de andere

ongeveer 4 cM. lang zijn. Dicht bij den top der leden ontwikkelen zich de 5 cM. breede bloemen, waarvan de buitenste, toegespitste bloembekleedsels geelachtig bruin zijn met roode spits, terwijl de binnenste bloembekleedsels aan den binnenkant geel en van buiten rood zijn.

Om het karakteristieke der bedoorning goed tot haar recht te laten komen, moet men deze *Opuntia* een zoo zonnig mogelijke plaats geven en ze niet te vochtig houden.

G. D. D.

Zeldzame Succulenten in den Utrechtschen Hortus.

Evenals alle botanische tuinen, herbergt ook de Utrechtsche Hortus een mooie collectie Cactussen en andere vetplanten, welke dank zij de groote liefde van den heer Budde voor deze planten, met zorg gekweekt worden en er dan ook kerngezond uitzien. Vermelding verdient vooral een prachtig exemplaar van *Melocactus communis*, dat op een plank in den nok der kas het daar zeer naar den zin schijnt te hebben. 't Is echter ons doel niet, over

deze vetplantenverzameling in bijzonderheden uit te weiden; de Utrechtsche Hortus is in dit opzicht vrijwel gelijk gesorteerd als de andere botanische tuinen in ons land. Liever willen we hier iets vertellen van de *bijzondere* vetplantencollectie, welke een paar jaren geleden door den heer Budde in Zuid-Afrika verzameld is. Deze omvat ongeveer 200 planten, waaronder de meest zeldzame succulente-vormen. En de beschrijving daarvan moet voorshands nog zeer onvolledig zijn, omdat een groot aantal nog niet juist gedetermineerd is. Trouwens, van de benoemde soorten is ook niet veel te zeggen omreden er in de literatuur nog zoo goed als niets van te vinden is.

Het meest opvallend is wel *Euphorbia multiceps* Berger, in 1905 door Dr. Marloth ontdekt, en eenigszins verwant aan *E. caput-medusae*; de zijstengels, welke uit den dikken knotsvormigen stam zich ontwikkelen zijn bij eerstgenoemde evenwel zeer kort en dicht oopenstaand, zoodat de geheele plant een veelkoppig, kegelvormig uiterlijk heeft.

Eigenaardig is ook *Euph. brachiata* E. Mey, een laag struikje met knolvormigen wortel, waarvan Berger in zijn bekende boekje „Sukkulente Euphorbiën" vermeldt, dat het sedert Burmann's tijd (1738) niet weer levend naar Europa werd ingevoerd.

Van de *Aloë's* noemen wij: *Aloë longistyla* Bak., een ineengedrongen kogeltje gelijk, uit welker hart zich een tamelijk groote, rijkbloemige bloemtros ontwikkelt. In het uitgebreide werk van Alwin Berger „*Liliaceae — Asphodeloideae — Aloineae*" teekent deze aan „tot op heden niet ingevoerd". Een andere zeldzaamheid is *Aloë transvaalensis* O. Kuntze uit de boschachtige steppen van het Magaliskebergte, welke bloemstengels van één meter lengte ontwikkelt. Verder *Haworthia viscosa* Haw., waarvan het eerste exemplaar in 1701 door Commelin naar den Amsterdamschen Hortus uit Kaapland werd overgebracht. Eindelijk *Gasteria mollis* Haw., waarvan Berger mededeelt, dat zaden dezer plant in 1819 door James Bowie naar Kew werden overgebracht, doch thans bijna niet meer in cultuur.

Onder de *Mesembrianthemums* vallen vooral op: *Mes. Francisii* Dtr., verwant aan *Af. pseudotruncatellum* Schlechter, met hoogstmerkwaardige, op een waterdruppel gelijkende „venstertjes" op den top van elk blad, en *Mes. Böhmerianum* Dtr. et Brgr., ook door Kurt Dinter te Lüderitzbocht gevonden.

Verder noemen wij *Duvalia transvaalensis* Schlechter, een aan de *Stapelia's* verwant vetplantje met 7 cM. lange, 6 kantige stengeitjes en driehoekig-eivormige bloempjes; *Buphane districha* Herb., de gevaarlijke „gifbol" en *Portulacaria afra* Jacq., welke tot 4 meter hoog wordt, in de Kaapkolonie als „spekboom" bekend is en tot voedsel van den olifant dient.

Opmerkelijk is ook *Sarcocaulon rigidum* Schr., de „Bushmans candle" (kaars der Boschjesmannen), waarover de heer Budde in „*Floralia*" van 3 Sept. 1.1. onder het opschrift „Kan nie dood nie" zoo'n enthousiast artikeltje schreef. Inderdaad is het leven dezer

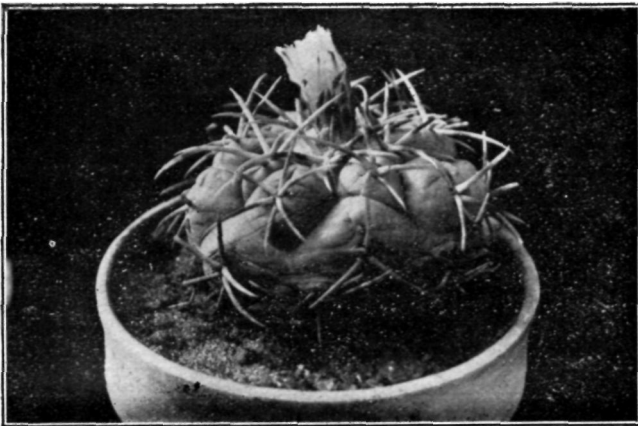
Geraniaceae uiterst taai, wat niet te verwonderen valt, als men bedenkt dat het op de groeiplaatsen dezer plant soms in jaren niet regent. De jaarlijksche groei dezer gewassen is dan ook tot het uiterste beperkt, zij vormen aan den top der met een zware (soms meerdere millimeters dikke) waslaag overdekte stammetjes haar rose bloemen en eenige uiterst kleine blaadjes, ter beschutting van de rijpende vruchjes. Daarna groeien de stammetjes een nauw merkbaar eindje in de lengte, als voorbereiding voor den bloei van het volgende jaar. Een dergelijk taai leven konden wij ook nog waarnemen bij een *Pelargonium*-stammetje (misschien *Pelargonium mirabile* ??) niet ongelijk aan een stuk koraal, dat reeds weken op de schrijftafel van den heer Budde lag en toch nog leeft. De Afrikaners noemen deze plant volgens den heer Budde „Jacob Rechtop“, en zij tooit zich in den groeitijd met rose bloempjes.

Om nog even op *Sarcocaulon rigidum* terug te komen, Kurt Dinter vertelt in zijn „Succulentenerforschungen in Süd-west-Afrika“, dat hij deze plant in groot aantal aantrof op de hellingen der bergen, waar ze begonnen te bloeien en even mooi waren als de *Rhododendrons* in de Alpen.

We hebben slechts een kleine greep gedaan uit de rijke verscheidenheid der Zuid-Afrikaansche succulentenflora, welke een zeer waardevolle aanwinst is voor den Utrechtschen Hortus. Wie er belang in stelt, verzuime bij gelegenheid niet deze wondere nieuwigheden eens in oogenschouw te nemen. G. D. D.

Thelocactus hexaedrophorus.

Indien wij even opslaan „Onze gedoomde vrienden“ bl. 44 en wij bekijken de foto van *Thelocactus fossulatus* en die van de

andere geslachtsgenooten van den hier afgebeelden cactus, dan spreekt de naam meer tot ons. Vooral ook de soortnaam, doelend op de zes doorns per tuberkel zal ons gemakkelijker in het ge-

heugen blijven dan een soortnaam afgeleid van den naam van een of ander groot man, die het eerst de stekels van zoo'n ge-doornde „vriend" in zijn vingers voelde.

De plant is een prachtig type van een woestijnplant, telg van voorouders die zich moesten aanpassen aan de condities van een land waar de droge wind, de geringe regenval en de felle zon alle zwakkeren verdreef. De plant is sterk „ingezakt" teneinde laag bij den grond te blijven, waar de vochtigheidsgraad van de atmosfeer hooger is dan daarboven en verder bedekt met elkaar kruisende doorns, niet bedoeld als fraaie versieringen, maar als krachtige afweermiddelen. Alle gracie is bij deze plant verdwenen door den strijd om het bestaan. De huid, fijn bestoven en grijs-brons, geeft den indruk van oud leer, de doorns duiden vooral op de kracht waarmede zij de plant moeten beschermen. Zelfs de witte bloem is beschermd door de grijs-rood-hoornachtig gekleurde doorns, die haar verhinderen te veel te pronken.

De architectonische opbouw van de plant betrachtend is het interessant op te merken, dat de tuberkels zijn geplaatst volgens drie spiralen, die van uit het hart om de plant heendraaien in de richting van de wijzers van een horloge.

v. BL., Amsterdam.

Aldoor beter.

Nu onze planten weer binnen moeten komen, maken we de slotsom op van 't bedrijf. Wat er verloren is, treft ons 't meest. Dat vergoedt zelfs een aanwinst niet volkomen. Want iedere plant is een wezen voor zich. Mij bedroefde het afsterven van een groote *Mam. glochidiata*. Ze begon te kwijnen, werd van binnen bloedrood, een echte hartkwaal. Geen der talrijke spruiten wilde wortel vatten. Ook een halve meter hooge *Cotyledon* heeft 't afgelegd. Doch gelukkig bekwam ik drie stekken van iemand, die er vroeger van mij een had ontvangen. Zooals u ziet, een zeer aanbevelenswaardige daad. In de lente volgde ik den raad van Rothers Leitfaden. Vijftig cM. diep werd de grond uit den bak gespuit en de put weder gevuld met vier groote stalwagens paardenmest. Elke laag werd stevig platgetrapt. De planten voelden aanstonds de warmte en groeiden voortreffelijk. *Echinopsis Zuccariniana* werd een kleine meloen en kreeg een tiental witte pluizen boven de areolen. Uit een ervan ontwikkelde zich een bloem. *Crassula Schmidtii* is nog overdekt met honderden rose sterretjes. *Echinoc. Schilinzkyanus* en *Dolichotele uberiformis* staken twee bloempjes omhoog. De stengels van *Haw. margaritifera* werden 60 cM. lang. Doch 't aardigste bloempje vertoonde *Ceropegia Woodii* Schl. Dit heeft den vorm van een ballon met vijf lange gleuven, langs die gleuven talrijke haren, elkaar kruiswijs bedekkend. De vliegjes of torretjes, die de bestuiving verrichten, kunnen er wel in, doch niet er uit, juist als bij Aristolochiabloemen.

In den bak ontwikkelden zich vele vliegjes en ook enkele kel-

dermotten of pissebedden. Om die te bestrijden, ving ik een twintigtal zwarte spinnen, die langs muren en waterkanten te vinden zijn en geen web maken. Enkele hadden platte zakjes eieren op het achterlijf, die ze in den bak afzetten. Ze werkten zoo flink, dat er tot nu slechts één *Opuntia camanchica*-schijf werd aangetast. De pissebed zat er binnen in, doch 't werd haar graf. Slakken kwamen niet te voorschijn, omdat alle gleuven en naden van tengels voorzien waren. Bij den groentenhandelaar kocht ik een aantal spanen mandjes voor 11 ct. 't stuk; de hengsels verwijderde ik en verkreeg zodoende mooie „handkasten". Doch onder zoo'n mandje ontdekte ik tot mijn schrik een mierenest, benevens een zestal duizendpooten. Nadat alles zoo goed mogelijk verwijderd was, goot ik er een liter petroleum in en de bende vertoonde zich niet meer. Ook de planten groeiden rustig verder. Kon ik 't vorig jaar slechts één bloem bewonderen, nu waren er zes, die mij verheugden, en de wasdom is belangrijk toegenomen.

Numansdorp, 5 Oct. 1926.

A. DULFER.

Boekbespreking.

Onze Vetplanten.

Als eerste nummer van de serie handboekjes, uitgegeven door de Ned. Ver. van Vetplantenverzamelaars, verscheen bij den uitgever v. d. Wey te Leeuwarden : De behandeling onzer vetplanten van maand tot maand, door G. D. Duursma. Het is een samenvatting van artikelen door den heer Duursma in de verschillende nummers van den jaargang 1925 gepubliceerd, voorzien van eenige illustraties en in een aantrekkelijk kaffje gestoken. Alles bij elkander is het een handig boekje geworden van 40 pag., waarin de beginnende liefhebber heel wat zal kunnen vinden, dat hem bij het kweken en verzorgen zijner planten te pas kan komen.

De prijs is slechts 55 cent franco per post na ontvangst van postwissel, te adresseeren aan den heer G. D. Duursma, Achter de Hoven 114 bis, Leeuwarden.

v. D. H.

Uit de afdeelingen.

Kring Rotterdam en Omstreken.

Zaterdag 9 Oct., hadden wij een zeer druk bezochte vergadering, ongeveer 50 leden waren aanwezig.

Dezen avond was de heer J. J. Verbeek Wolthuys in ons midden, om een lezing te houden met lichtbeelden. Hetgeen genoemde heer ons dien avond gegeven heeft, was zeer leerzaam, en het gebodene werd dan ook met graagte aangenomen, wat zijn uiting vond, in het applaus hetwelk den heer Verbeek Wolthuys ten deel viel, na het beëindigen van zijn toespraak.

Wij kunnen dan ook niet nalaten, den heer Verbeek Wolthuys nogmaals dank te zeggen, en wij zien reeds met verlangen uit naar een volgend bezoek.

Ten 9.30 begon de huishoudelijke vergadering welke uitsluitend toegankelijk was voor leden van den Kring. Wij hadden een paar belangrijke punten op de agenda staan, welke na eenige discussie goedgekeurd werden. Het was intusschen reeds vrij laat geworden, toen deze leerrijke en gezellige avond ten einde was. Ook mochten wij het genoeg hebben, 4 nieuwe leden in te schrijven waardoor het ledental der kring tot 42 gestegen is.

P. PEELS, Secr.

Kring Rotterdam en Omstreken.

Zaterdag 6 November, des avonds 7.30 uur vergadering, in de bovenzaal van Rest. Kerstman, aan de Geldersche Kade 14.

Agenda:

1. Opening.
2. Notulen vorige vergadering.
3. Ingekomen stukken.
5. Eenige ervaringen uit mijn verzameling door den heer J. Pronk.
5. Plantenbeurs.
6. Rondvraag en sluiting.

P. PEELS, Secr.

Kring 's Gravenhage en Omstreken.

Vergadering op Zaterdag 11 December des avonds 8 uur, in de bovenzaal van Café la Réserve, Korte Poten 3.

Op de vergadering van 4 September is besloten, dat voortaan na afloop van de vergaderingen eerst eenigen tijd voor het *ruilen* van planten beschikbaar gesteld zal worden en daarna pas het *verkoopen* van planten plaats zal vinden. Dus nadat de ruilbeurs gesloten is, zal de verkoopbeurs in werking treden.

J. J. E. v. D. THOORN.

Mededeelingen.

NIEUWE LEDEN.

Mej. H. H. S. Pel,	Schraard	(Fr.).
R. van Uiden,	's Gravenhage	De la Reykade 224.
Mevr. L. Zorn,	„	v. Loostraat 104.
C. D. de Bruyn,	Oldenzaal	Kerkplein 6.
Joh. Dallmeyer,	Amsterdam W.	Hoofdweg 135 II.
P. M. Luca,	Utrecht	Vosmaerstr. 22.
J. Valstar,	Delft	Joh. Paulinalaan 40.
J. van Kleef,	„	Dirk Langestr. 60.
Mevr. M. E. Polak—Hollander,	Groningen	Ossenmarkt 7.
P. A. Jonker,	Amersfoort	Julianaplein 9.
H. Eerhart,	Amsterdam	Vlietstraat 44.
H. W. U. Brans,	's Gravenhage	Segbroeklaan 26.
D. de Geus,	„	Dr. Kuyperstr. 13.

A. C. Waller,	Delft	N. Plantage 66.
H. F. Waller,	„	Phoenixstraat 39.
P. H. de Kanter,	„	Klein Vrijenban 2.
Mr. W. J. M. Benschop,	's Gravenhage	Marconistr. 22.

ADRESVERANDERING. Het adres van onze geachten medewerker F. Voorwinde is thans niet meer te Utrecht, doch *Zwollerspel, Zwarteweg B 68 I.*

DE „OPEN-BRIEF-KWESTIE". Een onzer leden schreef ons naar aanleiding hiervan dat hij deze wijze van behandeling niet sympathiek vond en we zijn het geheel met hem eens. Daarom zullen we dezen keer niet voortgaan met het publiceeren van een nieuw lijstje namen, evenmin als we gevolg zullen geven aan een dergelijk verzoek van de firma Haage Jr. te Erfurt, omdat we er genoeg van hebben nog langer deurwaardersdiensten te verrichten. We hebben den heer V. W. in een uitvoerig schrijven kennis gegeven, dat we niet langer met hem wenschen samen te werken. Waar genoemde heer tevens reeds gedurende langeren tijd als handelaar optreedt, althans zendingen planten importeert om deze geheel of gedeeltelijk weer te verkoopen, meenen we dat dit niet te rijmen is met een functie in ons bestuur. Daardoor worden we willens of niet, geregeld betrokken in handelskwesties, die ons tenslotte niets aangaan.

We zullen nu eerst de heer Verbeek Wolthuys gelegenheid geven te antwoorden, om daarna per circulaire aan deze zaak een definitief einde te maken.

G. D. DUURSMA.

J. M. VAN DEN HOUTEN.

RUILRUBRIEK. Aangeboden door N. Veltman „Varenberg", Bloemendaal: 2 *Cereus Chilensis* Colla, in ruil tegen andere soorten.

Aangeboden door J. H. J. van Wylick te Venlo, Roermondschestraat 31 : éénjarige planten van grootbloemige *Phyllocactushybriden*, in ruil tegen *Cereus*, *Echinocereus* of *Echinocactus*.

ONZE GRATIS-STEKKEN VOOR NIEUWE LEDEN.

Op een drietal nieuwe leden na, waarvan we nog geen volledig adres wisten, zijn alle stekken verzonden. Dit zijn er dit jaar juist 160 geweest. Het spreekt vanzelf dat het gereed maken der monsterdoosjes heel wat werk met zich mee bracht, doch nog grooter was de moeilijkheid om steeds weer aan de benodigde stekken te komen. Meerdere leden hebben ons hierbij geholpen en we zijn hun grooten dank verschuldigd. Onze eigen verzameling moest er geregeld gevoelig door besnoeid worden, en het kon wel eens gebeuren, dat de een toevallig wat mooier stekken kreeg dan de ander. Over het algemeen heeft het sturen dezer stekken ons veel voldoening gegeven, en hooren we zoo nu en dan nog wel eens onze „spruiten" het maken. Natuurlijk ondervonden we ook wel eens teleurstellingen en waren er leden, die dachten, dat ze recht hadden op een stel kostbaarheden of

soorten hunner eigen keuze. We meenen nu evenwel genoeg propaganda op deze wijze gemaakt te hebben en stellen thans voor onze nieuwe leden, te beginnen met 1927 inplaats van de stekken, als premie te geven het boekje: Onze vetplanten van maand tot maand.

v. D. H.

ONZE LANTARENPLAATJES.

De eerste serie is gereed en reeds op reis om hun propagandatocht aan te vangen. We verzoeken vriendelijk om vooral tijdig aan te vragen, daar anders de mogelijkheid bestaat, dat we geen gelegenheid meer hebben te waarschuwen, indien ze reeds aan anderen beloofd zijn. We gaan intusschen door met het uitbreiden van onze verzameling plantjes. Van den heer Heuff te Tiel ontvingen we een aantal zeer fraaie negatieven om hiervan afdrukken te laten maken. Ook de heer Blommestejn, Amsterdam zond ons een mooie afdruk. Aan de vriendelijke gevers nogmaals onzen hartelijken dank.

De nieuwe aanwinsten no's 38—50 zijn:

- 38 *Diplocytha ciliata*.
- 39 *Echeveria atropurpurea*.
- 40 *Corynophyllum viride*.
- 41 *Mesembrianthemum roseum*.
- 42 *Mesembrianthemum blandum*.
- 43 *Cereus grandiflorus*.
- 44 *Cereus thurberi*.
- 45 *Cereus pecten arboriginum*.
- 46 *Cereus candelabrum*.
- 47 *Agavenlandschap*.
- 48 *Opuntia Dillenii*.
- 49 *Echinocactus ingens*. e. a.
- 50 *Echinocactus grandis*.